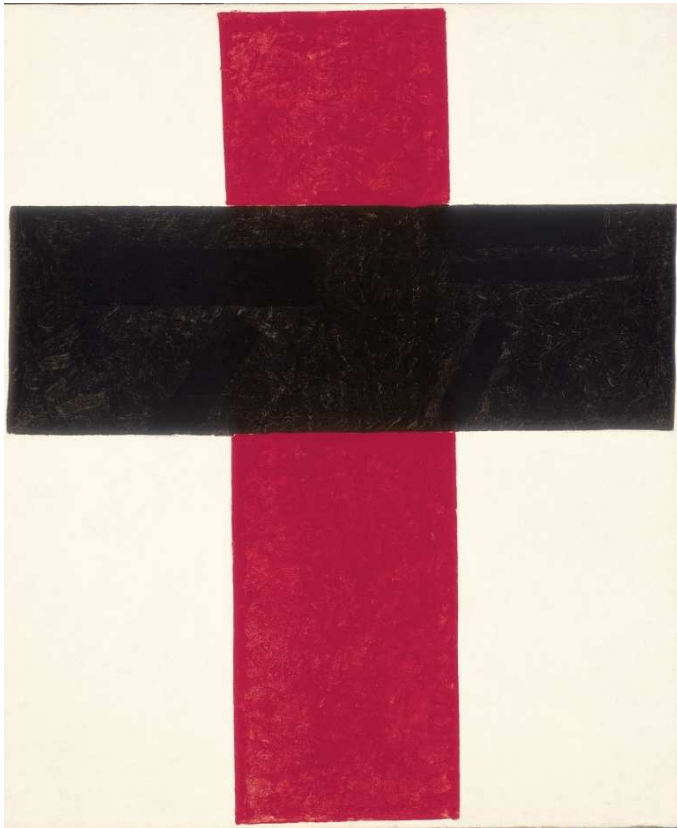

Passieconcert

Toonkunstkoor Maastricht

Via Crucis | Liszt

Requiem | Gounod

zondag 28 maart 2010
St. Janskerk | Maastricht

VIA CRUCIS | Franz Liszt

versie voor bariton, koor en orgel (1878/79)

1. Einleitung | "Vexila Regis" (koor)
Jesus wird zum Tode verdammt (bariton)
2. Jesus trägt sein Kreuz (bariton)
3. Jesus fällt zum ersten Mal (koor)
4. Jesus begegnet seiner heiligen Mutter (orgel)
5. Simon von Kyrene hilft Jesus das Kreuz tragen (orgel)
6. Sancta Veronica | "O Haupt voll Blut und Wunden" (koor)
7. Jesus fällt zum zweiten Mal (koor)
8. Die Frauen von Jerusalem (bariton)
9. Jesus fällt zum zweiten Mal (koor)
10. Jesus wird entkleidet (orgel)
11. Jesus wird ans Kreuz geschlagen (koor)
12. Jesus stirbt am Kreuz | "O Traurigkeit" (bariton en koor)
13. Jesus wird vom Kreuz genommen (orgel)
14. Jesus wird ins Grab gelegt (koor)

(korte pauze)

REQUIEM | Charles Gounod

versie voor solisten, koor, strijkkwintet, harp en orgel (1893)

arr. Henri Büsser

1. INTROIT ET KYRIE (koor)
2. DIES IRAE (solisten en koor)
3. SANCTUS (koor)
4. BENEDICTUS (sopraan, tenor en koor)
5. PIE JESU (solisten en koor)
6. AGNUS DEI (koor)

~~~~~

Uitvoerenden:

Toonkunstkoor Maastricht
Jan Hupperts, dirigent
Paul Huijts, orgel

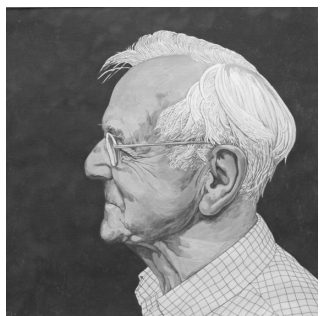
Siana Dragneva, I.viool | Györgyi Bácsy, II.viool
Jordan Schwartz, altviool | Gabor Bartos, cello
Oleksandr Boroday, contrabas
Josephine van Son, harp

Vocale solisten

Fenna Ograjensek, sopraan
Ioana Tautu, alt
Jean-Michel van Oosten, tenor
Marcello Mejia Mejia, bas

MULTICOPY

Dirigent | Organist

Jan Hupperts studeerde piano, orgel, koor- en orkestdirectie in Maastricht, Amsterdam en Parijs. Als concertpianist trad hij op met onder meer het MSO, het Residentieorkest en de Groninger Orkestvereniging. Daarnaast verzorgde hij recitals. Jan Hupperts was medeoprichter en vijftien jaar lang eerste dirigent van de Zuid-Nederlandse Opera.

Als inspirator en pedagoog (hij was 30 jaar lang als muziekleraar actief) heeft hij vele jonge mensen liefde voor muziek bijgebracht, in het bijzonder door hen gebruik te leren maken van de stem. Op eenzelfde wijze werkt hij met zijn koren door verbetering en verbreding van repertoirekeuze en het steeds maar blijven

werken aan de ontwikkeling van de aanwezige talenten. Het concertseizoen 2007 stond in het teken van Jan Hupperts 85ste verjaardag. Bij de feestelijke uitvoering van Rossini's *Petite Messe Solennelle*, juni 2007 in Maastricht, waren vele oud-leerlingen en oud-koorleden aanwezig die de jubilaris – na afloop – spontaan een muzikale hulde toezongen. Vorig jaar maakte Jan Hupperts veel indruk bij de uitvoering van Mozarts Requiem ter gelegenheid van het tienjarig bestaan van TKM.

Paul Huijts werd geboren te Heerlen en ontving zijn eerste pianolessen van Jo Mertens. Zijn vakopleiding genoot hij aanvankelijk aan het Koninklijk Conservatorium te Den Haag en vervolgens aan het Rotterdams Conservatorium, waar hij het diploma Uitvoerend Musicus cum laude verwierf. In 1990 behaalde Paul Huijts een internationaal succes door het winnen van het 'Concours International de l'Ecole Normale de Musique de Paris'. Aan dit instituut rondde hij zijn studies af. In oktober van het zelfde jaar viel de pianist opnieuw een belangrijke erkenning te beurt door de toekenning van de 'Bremen-Aanmoedigingsprijs 1990'.

Van Paul Huijts verscheen op het Erasmus-label een solo-cd. Sindsdien volgden er optredens op zeer vele Nederlandse podia, solistisch, met orkest, of in kamermuziekverband. Hij trad op in de Salle Cortot te Parijs en in Orlando USA en was geprogrammeerd als solist tijdens het WMC Kerkrade 2001. Hij soleerde met de Koninklijke Harmonie Thorn o.l.v. Jan Cober.

Paul Huijts verleende zijn medewerking aan talrijke radio-opnames en heeft naast zijn solistische activiteiten veel ervaring als begeleider en kamermuziekspeler. Zo werkte hij regelmatig samen met de violist/componist Marijn Simons, begeleidde hij met veel succes de befaamde violiste Theodora Geraets en zangers als John Bröcheler en Marcel Reijans. Paul Huijts treedt jaarlijks meerdere malen met TKM op.

Colofon:

portret Jan Hupperts: *Hans ter Horst* | foto Paul Huijts: *Amycal Maastricht*
schilderij voorzijde: Suprematisch Kruis (1920-21) van *Kazimir Malevitsj*, olie op doek,
Stedelijk Museum Amsterdam | redactie brochure: *Pascal Nypels*

Toonkunstkoor Maastricht

Toonkunstkoor Maastricht (TKM) vierde vorig jaar het tienjarig bestaan met een indrukwekkend jubileumconcert in de Theresiakerk te Maastricht. Jan Hupperts en zijn koor oogsten veel lof voor de uitvoeringen van Vivaldi's Gloria en het Requiem van Mozart. Dit jaar brengt het koor op Palmzondag een passieconcert dat – met werken van Liszt en Gounod - in het teken staat van lijden, dood en verrijzenis.

Het koor organiseert eenmaal per jaar een groot concert in Maastricht. In september neemt TKM traditioneel deel aan de Maastrichtse uitmarkt: het Parcours. Jaarlijks geeft het koor op de zaterdag voor kerstmis een druk bezochte kerstmatinee in de Onze Lieve Vrouwe Basiliek te Maastricht.

De **Kerstmatinee 2010** vindt plaats op **zaterdag 18 december** om 15u30. Het koor zingt ook missen van Haydn, Perosi, Flor Peeters, De Klerk en Meulemans.

Indien u een repetitie wilt bijwonen kunt u contact opnemen met het secretariaat: tel: 046 - 474 72 70. De repetities vinden elke zaterdag van 10.00 tot 13.00 uur plaats in Maastricht. Aspirant-leden met koorervaring zijn van harte welkom.

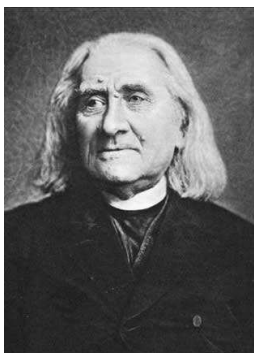
Secretariaat: Janskamperstraat 11, 6166 ES Geleen, tel.: 046 - 474 72 70
Email: toonkunstkoormaastricht@hotmail.com
Web: www.toonkunstkoormaastricht.nl

Subsidiënt: Gemeente Maastricht

Sponsor drukwerk: Multicopy Maastricht

Begunstigers: Stichting Elisabeth Strouven – Apotheek Schijns Echt

Via Crucis | Franz Liszt (1811-1886)

De indrukwekkende soberheid van de Via Crucis leert ons een totaal nieuwe Liszt kennen. In heel wat van zijn briljante pianowerken is de verpakking indrukwekkend, maar de inhoud eerder mager. Hier is het juist omgekeerd. De verpakking is uiterst sober, maar de inhoud wordt geweldig rijk: de ideeën, de thema's, de harmonie, de korte, maar aangrijpende solopassages en de mediterende koren.

De teksten van zijn 'Via Crucis' kunnen onderverdeeld worden in drie categorieën:

(1) korte bijbelcitataten of de titel van één van de veertien staties van de kruisweg. Deze worden alle gezongen in het Latijn, behalve het Aramese citaat "Eli, Eli...";

(2) gregoriaanse hymnen: "Vexila Regis" en "O crux ave" en de sequens "Stabat Mater";
(3) Lutherse koralen: "O Haupt voll Blut und Wunden" (tekst: Paul Gerhardt / muziek: Hans Leo Hassler) en "O Traurigkeit" (tekst: Zangboek Mainz - 1628);

Sommige staties zijn bij Liszt "woordeloos", zoals bijvoorbeeld de vierde statie waarin Jezus zijn moeder ontmoet. Dit treffend beeld spreekt zo voor zichzelf dat Liszt hier geen tekstduiding aan toevoegt. Wel gaat hij muzikaal, vooral harmonisch, het verst in het aftasten van de grenzen van de tonaliteit.

De Christuspartij wordt door een bariton gezongen.

Liszt voltooide het werk uiteindelijk in 1879. Tijdens zijn leven werd het echter nooit uitgevoerd. De eerste uitvoering vond pas plaats op Goede Vrijdag van het jaar 1929 in Boedapest.

Inleiding

Vexilla Regis prodeunt,
fulget crucis mysterium,
qua vita mortem pertulit
et morte vitam protulit.
Impleta sunt quae concinit
David fideli carmine
dicendo nationibus
regnava a ligno Deus.
Amen.

O crux, ave, spes unica,
hoc passionis tempore
piis adauge gratiam,
reisque dele crimina.
Amen.

1e Statie: Jezus wordt ter dood veroordeeld

(Pilatus:) Innocens ego sum
a sanguine justis hujus.

2e Statie: Jezus moet zijn kruis dragen

(Jezus:) Ave, ave crux!

Het vaandel des Konings wordt ontplooid,
het geheim van het kruis straalt,
waaraan het leven de dood onderging
en door de dood het leven voortbracht.
Vervuld is wat David
geloofwaardig bezong en
de volkeren verkondigde:
God heerst vanaf het kruishout.
Amen.

Gegroet, o kruis, onze enige hoop,
schenk in deze lijdenstijd
aan de vromen uw genade en
barmhartigheid aan de zondaar.
Amen.

Ik ben onschuldig aan
het bloed van deze rechtvaardige.

Gegroet. O kruis!

3e Statie: Jezus valt met het kruis

Jezus cadit.
Stabat Mater dolorosa
juxta crucem lacrymosa
dum pendebat filius.

Jezus valt.
Onder 't kruishout, droef van harte,
stond de moeder aller smarte,
Waar haar Zoon te lijden hing.

4e Statie: Jezus ontmoet zijn bedroefde moeder

Orgelsolo

5e Statie: Simon van Cyrene helpt Jezus het kruis dragen

Orgelsolo

6e Statie: Veronica droogt Jezus' gezicht

O Haupt voll Blut und Wunden,
voll Schmerz und voller Hohn!
O Haupt, zum Spott gebunden
mit einer Dornenkron!

O Haupt, sonst schön gezieret
mit höchster Ehr und Zier,
jetz aber höchst beschimpfet,
gegrübet seist du mir!

7e Statie: Jezus valt weer

Jezus cadit.
Stabat Mater dolorosa
juxta crucem lacrymosa
dum pendebat filius.

Jezus valt.
Onder 't kruishout, droef van harte,
stond de moeder aller smarte,
Waar haar Zoon te lijden hing.

8e Statie: Een groep vrouwen huilt om Jezus

(Jezus:) Nolite flere super me,
sed super vos ipsas flete
et super filios vestros.

Ween niet om mij,
maar ween om uzelve
en om uw kinderen

9e Statie: Jezus valt voor de derde keer

Jezus cadit.
Stabat Mater dolorosa
juxta crucem lacrymosa
dum pendebat filius.

Jezus valt.
Onder 't kruishout, droef van harte,
stond de moeder aller smarte,
Waar haar Zoon te lijden hing.

10e Statie: Jezus wordt ontkleed

Orgelsolo

11e Statie: Jezus wordt aan het kruis geslagen

Crucifige!

Kruisigt hem!

12e Statie: Jezus sterft aan het kruis

(Jezus:) Eli, Eli,
lamma Sabacthani?
In manus tuas
commendo spiritum meum
Consummatum est.
(Koor:)

Mijn God, mijn God,
waarom hebt Gij mij verlaten?
In Uw handen
beveel ik mijn geest.
Het is volbracht.

O Traurigkeit, o Herzeleid,
ist das nicht zu beklagen?

Gott des Vaters einigs Kind
wird ins Grab getragen.

13e Statie: Jezus wordt van het kruis afgenomen

Orgelsolo

14e Statie: Jezus wordt in het graf gelegd

Ave crux, spes unica,
mundi salus et gloria,
auge piis justitiam.
Reisque dona veniam!
Amen.
Ave Crux!

Gegroet, o kruis, onze enige hoop
heil en heerlijkheid van de wereld,
voor de vromen gerechtigheid
en barmhartigheid voor de zondaren.
Amen.
Gegroet, o kruis!

Requiem | Charles Gounod (1818-1893)

Gounods religieuze muziek

Gounod is tegenwoordig vooral bekend dankzij opera's als: *Romeo et Juliette* en *Faust*. Volgens collega componist Camille Saint-Saëns school Gounods ware kracht en oorspronkelijkheid echter in zijn religieuze muziek.

Net als Liszt was Gounod een toegewijd katholiek. Hij had ook met Liszt gemeen dat hij voortdurend heen en weer geslingerd werd tussen het geestelijke en het 'vleselijke', het sacrale en het profane. Gounod voelde zijn leven lang de behoefte religieuze muziek te schrijven. In een brief aan Charles Bordes verklaart hij: "Palestrina en Bach zijn als kerkvaders voor ons, het is belangrijk dat wij hun zonen blijven".

Achtergrond van het Requiem

Aangeslagen door de dood van zijn kleinzoon Maurice, nam Gounod op late leeftijd nog één keer de pen ter hand. De eerste maten van het *Requiem* schreef hij op 21 maart 1891, hij voltooide het werk in 1893.

Hoewel hij zich erg vermoeid voelde ging Gounod op de ochtend van de 15e oktober 1893 samen met zijn toegewijde leerling en trouwe compagnon Henri Büsser ter kerke. Na het middageten nam hij plaats achter zijn vleugel om een pianobewerking van het prachtige '*Benedictus*' te voltooien. Zijn vrouw vond hem in zijn studeerkamer met zijn hoofd rustend op de tafel naast de geopende partituur van het *Requiem*. Gounod was getroffen door een hersenbloeding en kwam niet meer bij bewustzijn; hij stierf drie dagen later op 18 oktober 1893 met een crucifix in zijn handen.

Enkele maanden later, in de Goede Week van 1894, vond de première van het *Requiem* plaats. Een tweede uitvoering, in oktober 1894, was bedoeld als officieel postuum eerbetoon in aanwezigheid van Gounod's familie en vele beroemdheden onder wie Ambroise Thomas en Giuseppe Verdi.

Om uitvoeringen van het requiem te bevorderen maakte Henri Büsser drie verschillende versies. De laatste versie voor strijkkwintet, harp en orgel geeft waarschijnlijk het beste de intenties van de componist weer. Voor Gounod moest sacrale muziek vooral oprecht, eerlijk en contemplatief zijn.

De compositie nader bekeken

Net als in het beroemde Requiem van Gabriel Fauré negeert Gounod in zijn *Requiem* de verschrikkingen van het laatste oordeel.

In het '**Intröitus (Kyrie)**' schildert Gounod de weg naar het eeuwig licht met een voortdurende (eeuwige) herhaling van het thema en een afwisseling van crescendo's en decrescendo's.

Geen stormachtig, heftig begin bij het '**Dies Irae**' zoals bij tijdgenoten van Gounod – denk aan Verdi – maar juist een mysterieus en ritmisch beginmotief. De meest angstaanjagende teksten over gruwel, dood en oordeel worden muzikaal voorzien van de mooiste passages uit het werk. Het '**Recordare**', eerst gezongen door de sopraan dan overgenomen door het koor heeft een zeer serene karakter: alsof de hemel open gaat.

Het '**Sanctus**' is een deel van vertroosting en licht. Melodius, transparant en vertrouwen uitstralend.

Mystiek, sensueel en onopgesmukt is het '**Benedictus**', het wordt gezongen als een wiegelied.

Het '**Pie Jesu**' komt met zijn onverwachte chromatiek en beschouwende karakter het dichtst bij de klankwereld van Franz Liszt.

De compositie besluit met een langzame, oneindige 'berceuse', op de grens van de stilte. Het '**Agnus Dei**' is een zeer geïnspireerde compositie. Het lijkt of Gounod de luisteraar wil uitnodigen hem te volgen op zijn glorierijke tocht naar de eeuwigheid.

Instrumentalisten | Vocale solisten

Strijkkwintet:

Siana Dragneva, I.viool | **Györgyi Bácsy**, II.viool
Jordan Schwartz, altviool | **Gabor Bartos**, cello
Oleksandr Boroday, contrabas
Harp: Josephine van Son | **Orgel: Paul Huijts**

Fenna Ograjensek, sopraan, studeerde eerst aan het Maastrichts Conservatorium en vervolgde haar studie aan de Juilliard School in New York. Fenna was twee jaar verbonden aan de Florida Grand Opera in Miami waar zij verschillende rollen vertolkte. Tegenwoordig werkt zij als freelance zangeres. Naast opera zingt Fenna vele concerten. Haar Carnegie Hall debuut in New York maakte ze als solist in het Requiem van Mozart.

De Duits/Roemeense alt **Ioana Tautu** deed al vroeg theaterervaring op in München als lid van een kinderkoor. Als soliste werkte ze mee aan producties als "Street scene" (van Kurt Weill) en Anatevka. Ze studeerde muziek en zang aan het Conservatorium Maastricht bij prof. Mya Besselink. Momenteel is ze verbonden aan het Theater van Aken en Opera Zuid.

De Belgische tenor **Jean-Michel van Oosten** begon na zijn medische studies in 2000 aan de zangstudie bij de sopraan Andréa Guiot te Montpellier, waarna hij studeerde bij Axel Everaert aan het Conservatorium Maastricht. Hij heeft o.a. meegewerkt aan uitvoeringen van het Théâtre Le Corum de Montpellier, De Munt in Brussel, De Vlaamse Opera en Opera Zuid.

Ook de Columbiaanse bas **Marcello Mejia-Mejia** studeerde aan het Maastrichts Conservatorium bij prof. Mya Besselink. Hij begon zijn muziekstudie in zijn vaderland aan de Universidad del Valle. In 2009 werd hij geselecteerd door de Jeunesse Musicales Duitsland, waar hij de rol van Herr Reich, in "Die lustige Weiber von Windsor" zong. Marcello is verbonden aan het Theater Aken en Opera Zuid.